

Beginnend *Bijbellezen*

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

5. Noach en de ark

Lezen: Genesis 7 en 8

Gods rechtvaardige oordeel over een wereld vol slechtheid

In Noachs tijd was de aarde in Gods ogen “verdorven en vol onrecht”. De HEER zag “dat de aarde door en door slecht was, dat iedereen een verderfelijk leven leidde”. Dat wil zeggen “dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten was steeds even slecht.” De toestand was zelfs zo erg geworden dat “Hij er spijt van kreeg dat hij mensen had gemaakt en zich diep gekwetst voelde.” God zei tegen Noach: “Ik heb besloten een einde te maken aan het leven van alle mensen, want door hen is de aarde vol onrecht”.

Nu zitten we hier met een niet zo gelukkige vertaling van de tekst in de oorspronkelijke taal, het Hebreeuws. Zoals het in onze Bijbel staat, lijkt het alsof God eraan begon te twifelen of Hij er wel goed aan had gedaan mensen te maken, er spijt van kreeg, en tenslotte zo nijdig werd dat Hij een eind aan hun leven wilde maken. Kortom ‘had Ik het maar nooit gedaan’. Maar God is geen mens. Hij is volmaakt, en we kunnen er daarom op vertrouwen dat het klopte toen God zei dat het goed was wat Hij had gemaakt. Daarmee bedoelde Hij ook de mens. Die mens was nog niet af, maar had alles om hem het wezen te laten worden dat God in zijn plan voor ogen had. Van God wordt gezegd dat Hij rechtvaardig is in Zijn woorden en daden. Hiermee wordt bedoeld dat Zijn woord uitkomt, en dat Hij alleen doet wat goed is. Dat dit zo is, is te zien in Zijn Zoon Jezus Christus. Hij wordt **de** Mens genoemd, de tweede Adam; dus de Mens zoals Adam had moeten zijn. In Hem is te zien dat het echt mogelijk is dat de mens is zoals God, zoals een zoon op zijn vader kan lijken. God is daarom niet alleen rechtvaardig wat betreft het maken van mensen, maar ook in Zijn besluit ‘een eind te maken aan het leven van alle mensen’.

Wat wordt er dan bedoeld? In ieder geval is het zo dat God niet besloot een einde aan de aarde en **alle** mensen en dieren te maken; want “alleen Noach vond bij de HEER genade”. De aarde bleef bestaan, omdat God Noach wilde laten leven. In een heel preciese ‘woord voor woord vertaling’ vanuit het Hebreeuws staat: “Toen de Paraatblijkende (waarmee de HEER wordt bedoeld) zag dat de slechtheid van de mens op aarde groot was, en dat de drijfveer van al zijn voornemens voortdurend slechts slecht was, was de Paraatblijkende

teleurgesteld dat Hij de mens op aarde gemaakt had, en Hij was tot in zijn diepste wezen verdrietig. Daarom zei de Paraatblijkende 'Ik zal de aardse wezens die Ik geschapen heb, wegvagen van het aardoppervlak, van mens tot vee tot kruipend gedierte en tot het gevogelte van de hemel, want Ik ben teleurgesteld dat Ik ze gemaakt heb'." Er lijkt op het eerste gezicht misschien hetzelfde te staan, maar toch is er iets dat een groot verschil maakt: het gaat hier niet om de mens als zodanig – alsof hij slecht geboren was, en niet anders dan slecht kon zijn – maar om zijn drijfveer, zijn motivatie, zijn beweegredenen. Dan gaat het niet meer om alle mensen zonder uitzondering, maar om hen die schuldig zijn aan ongeloof en het overtreden van Gods wil. Wat God verdrietig en teleurgesteld maakte (en maakt), is dat de mensen kennelijk aan niets anders willen denken dan aan slechte dingen in plaats van aan Hem en Zijn goede beloften. Dat is ook iets eerder te zien in Gods (teleurgestelde en verdrietige) vraag: "Zal de drang in de mens (zich) op Mij (te richten) nooit tot zijn recht komen?" Kennelijk was dat zo. Het gevaar was zelfs groot dat er na het overlijden van Noach geen enkel rechtvaardig mens zou overblijven. Daarom moest er ingegrepen worden om de schepping niet te laten mislukken

God is in zijn liefde voor mensen zo lang mogelijk genadig en geduldig

De enige oplossing was helemaal opnieuw beginnen met de enig overgebleven rechtvaardige mens: Noach. Maar om ervoor te zorgen dat de mensheid bleef bestaan, moesten er meer mensen blijven leven: in ieder geval zijn vrouw, maar ook zijn zonen en hun vrouwen. Ook de rest van Zijn schepping moest blijven bestaan. Door de manier waarop God alle leven ging wegvagen, door water, zouden echter alle levende wezens op aarde worden getroffen: "Ik laat een grote vloed over de aarde komen, een watermassa die haar zal overspoelen, om alles onder de hemel waarin levensadem is te vernietigen; alles op aarde zal omkomen." En zo is het altijd geweest en gebleven: de hele schepping lijdt aan de gevolgen van de manier waarop de mens leeft: ten koste van andere mensen en 'de natuurwereld'. De apostel Paulus schreef dat de hele schepping zucht, en als het ware uitziet naar Gods ingrijpen om de rechtvaardigen te verlossen uit de hand van de goddelozen. Dan zal alles worden zoals God het vóór de schepping van de aarde had bedacht. In Gods reddingsplan voor de grote vloed moesten daarom ook de dieren meegenomen worden.

Wat we dus goed moeten blijven bedenken, is dat God het niet verkeerd heeft gedaan en Hij Zich niets hoeft te verwijten, maar dat de mens het verkeerd heeft gedaan. En helaas doet hij dat nog steeds. Sommigen vragen zich (in zichzelf of hardop) af waarom God dan mensen heeft gemaakt, of ons zo heeft gemaakt als wij zijn. Het is opnieuw de apostel Paulus, die ervoor waarschuwde dat wij God niet mogen beschuldigen van een verkeerde keuze. Met andere woorden: dat Hij ons niet anders heeft gemaakt. Hij heeft ons goed gemaakt en ervoor gekozen ons een vrije wil te geven. Het is Zijn recht als Schepper dat te doen. Met die vrije wil maken wij zelf onze keuzes: goed of slecht. God heeft

ons mensen alles gegeven wat wij nodig hebben om te doen wat Hij van ons vraagt: Zijn woord en Zijn Geest. Maar wie Zijn woord verwerpen en zich niet door Zijn Geest willen laten leiden, gaan leven op een manier die niet past bij kinderen van God en worden het soort mensen waarover God spreekt in de tijd van Noach, van Sodom en Gomorra, van de Kanaänieten, zelfs van Israël en Juda, en uiteindelijk van het grootste deel van de mensen in de eindtijd. Anderen vragen zich af waarom God ons, als Hij ons zo gemaakt heeft als Hij wilde, niet aanvaardt zoals we zijn. Het antwoord is: omdat we, zoals we zijn, niet zijn zoals we zouden moeten zijn. Zijn we dan bestemd, gedoemd, om zonder meer veroordeeld te worden? Nee, want het kan ook anders.

Laten we even teruggaan: dat wij mensen niet slecht geboren zijn, en niet anders kunnen dan slecht zijn, blijkt uit de prediking van het evangelie. Dit is de goede boodschap dat wie berouw heeft van zijn slechte woorden en daden, en zich bekeert, niet om hoeft te komen in het oordeel. Bekeren houdt in dat wij ons op onze levensweg omkeren, en de andere kant opgaan dan we nu gaan; de richtingaanwijzers volgen die naar God en het leven wijzen, en niet die wijzen naar de lusten van dit leven en de dood. Ook in de tijd van Noach was er de mogelijkheid van bekering. In het vorige deel hebben we al gezien dat God in Zijn liefde nog 120 jaar geduld had met de mensen. Daarin kregen zij de gelegenheid te luisteren naar Noach en te geloven waarom hij de ark bouwde.

Het moet een merkwaardig gezicht zijn geweest, die man die daar zo hard werkte aan zo'n nutteloos gevaarte midden op het land. Elke dag weer, 120 jaar lang! Wat een verspilling van tijd; wat had hij allemaal niet voor leuks en fijns kunnen doen in die tijd! De stamboom van Noach en zijn nakomelingen, laat zien dat Noach geen kinderen had toen hij begon aan de ark. Sem werd geboren toen hij er al bijna 20 jaar aan had gewerkt. Later konden zijn zeven gezinsleden – zijn vrouw, drie zonen en hun vrouwen – hem helpen. Tijdens de bouw vertelde hij de mensen die kwamen kijken ook steeds weer waarom hij de ark bouwde, en wat zij moesten doen om niet weggevaagd te worden door de watervloed die over de aarde zou komen. Maar niemand geloofde hem; ze gingen hoofdschuddend, schouderophalend en lachend hun weg.

Het doel van de ark

Die ark was geen schip zoals wij dat kennen, maar een enorme kist van 150 m lang, 25 m breed en 15 m hoog. Dat was niet Noachs idee, maar een ontwerp van God. Hij legde Noach uit hoe hij de ark moest bouwen: “Maak jij nu een ark van pijnboomhout. Maak daar verschillende ruimten in en bestrijk hem van binnen en van buiten met pek ... Je moet er een lichtopening in aanbrengen en aan de bovenkant één el (ongeveer 50 cm) openlaten; de ingang moet je in de zijkant maken. De ark moet een benedenverdieping krijgen en daarboven nog twee verdiepingen.” Dit laat zien dat het geen plezierjacht was, waarmee hij lekker kon varen terwijl de andere mensen verdronken. Het was een reddingsvaartuig. Niet om het water op te gaan en andere mensen daaruit op te vissen,

maar om de mensen en dieren die daarin waren te beschermen voor de verdrinkingsdood en “hun voortbestaan op aarde veilig te stellen”. God zei tegen Noach: “Maar met jou zal Ik een verbond sluiten. Jij moet de ark in gaan, samen met je zonen, je vrouw en de vrouwen van je zonen. En van alle dieren moet je er twee in de ark brengen, om ervoor te zorgen dat die met jou in leven blijven. Een mannetje en een wijfje moeten het zijn. Van alle soorten vogels, van alle soorten vee en van alles wat op de aardbodem rondkruipt, zullen er twee naar je toe komen; die zullen in leven blijven. Leg ook een voorraad aan van alles wat eetbaar is, zodat jullie allemaal te eten hebben.”

Betekent dit nu dat de ark zo werd gebouwd dat er alleen plaats was voor Noach en zijn gezin en de dieren die gered moesten worden? Wat was dan het nut van de prediking? Stel dat er mensen waren die berouw hadden en zich bekeerden, waar moesten die dan blijven? Noach kon de ark tijdens de bouw niet telkens groter maken. De enorme afmetingen en de drie verdiepingen lijken een aanwijzing, dat er behalve voor Noachs gezin en alle dieren nog genoeg ruimte overbleef voor mensen die tot geloof kwamen. Misschien stond er wel een hele verdieping leeg, als getuigenis dat de mensen “de tijd niet hadden opgemerkt dat God naar hen omzag” door de prediking van Noach.

De ark is klaar en de tijdelijke bewoners gaan naar binnen

Na 120 jaar was het werk gedaan: de ark was klaar en al het eten was erin opgeslagen. Moest Noach toen op zoek naar alle verschillende dieren, insecten en vogels? Moest hij ze allemaal vangen en de roofdieren vastbinden zodat zij niet even een schaap konden verslinden? Nee, dat was niet nodig, want “zij kwamen dan tot Noach in de ark twee aan twee”. Zeven dagen lang kwamen zij uit alle richtingen naar de ark. Gaf God hun een voorgevoel van wat zou gebeuren, zoals ze soms lijken te weten dat er een natuurramp aankomt? Misschien wel, maar in ieder geval mogen we iets heel belangrijks nooit uit het oog verliezen als we in de Bijbel lezen. God heeft heel veel engelen in zijn dienst. We zien ze niet, maar ze zijn er wel, overal op aarde. De profeet Elisa en zijn dienaar waren eens in een stad, en een groot leger had de stad in de nacht omsingeld met het plan de twee mannen te vermoorden. Toen de dienaar wakker werd, en zag wat er aan de hand was, werd hij doodsbang. Begrijpelijk, toch? Maar Elisa bad: “HEER, open zijn ogen en laat het hem zien.” En wat zag zijn dienaar toen? Dat “de heuvels vol stonden met paarden en wagens van vuur, die Elisa omringden.” God had ook met Zijn leger van engelen de stad omsingeld, zodat Elisa en zijn dienaar niet bang hoefden zijn. Zo waren er ook engelen genoeg om Noach te helpen, al zag hij ze niet. Zij deden ook de deur van de ark goed dicht, toen Noach en zijn familie en alle dieren de ark binnen waren gegaan: “Toen sloot de HEER de deur achter hem”. Vanaf dat moment kon niemand de potdichte ark meer uit of in. Want je kunt je voorstellen dat er mensen waren die, toen het water kwam, alsnog wilden proberen er in te gaan, al dan niet met geweld.

J.K.D./A.H.